

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Sectio XII. De abiuratione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

SECTIO XII.

De abiuratione.

MM.

T in alijs speciebus hæresis, ita etiã in Lamiarum crimine, abiurationi aliquando locus est: quando iudicium tantum nititur suspitionibus. Summus hic abiurationem pro execratione seu anathematizatione iureiurando firmata. Et quia suspicio hæc, quæ est leuis quædam præsumptio mali ex leuibus indicijs procedens, si oritur ex diuersis causis non æque vrgentibus, fit vt quædam suspicio sit leuis seu modica, quæ etiã potest vocari temeraria iuxta Menochium *b*: alia vehemens seu verisimilis, alia violenta. Et c diuidendo, leuis oritur ex indicijs admodum leuibus, quæ absolute dubium relinquunt iudicis animum, & hæc proprie dicitur *suspicio*. Vehemens oritur ex indicijs habentibus multum verisimilitudinis, adeo vt inclinent aliquantum iudicis animum in alteram partem, & sic dubitationem non excludunt totam: hæc suspicio magis proprie vocatur *opinio*. Violenta denique oritur ex indicijs valde fortibus, & adeo efficacibus, vt omnem dubitationem ex animo iudicis eliminant & faciant eum planè vni parti assentiri *c*. hæc proprie vocatur *præsumptio, iudicium, sententia*, de hac est, *c. cum contumacia. c. cum accusatus de heret. in 6. capit. quorundam d. 34.* Iudicis autem arbitrio permittitur qualitatem siue quantitatem suspitionis moderari: dummodo caueat ne leuis sit corde, nimis facile credendò. Exempla huiusmodi suspitionum ponit Sprengerus *d*, vt si quis deuiet à communi consuetudine viuendi, si conuenticulis secretis maxime nocturnis interfit, aut cum suspectis familiaritates secre-

A tas habent, dicit leuem oriri: Si quis quos nouit maleficos, visitat, munera offert, occultat, recipit, defendit, vel aliter actu fauet, tum oriri vehementem: si quis perpetraverit ea quæ pertinent ad ritus maleficorum, paciscendo, adorando, sacrificando, comminando, tangendo, aut dormientibus per visum apparendo, aut cubicula insensibiliter ingrediendo &c. vel si penes eos instrumenta maleficij sint reperta, huiusmodi violentam præbere suspitionem.

B Leui ergo suspicione laborantibus potest iudici *e* abiuratio etiã specialis, hæresis, de qua leuiter suspecti: & si talis qui sic abiurauit, reincidat, non punitur vt relapsus *f*. Si vero ex grauibus suspitionibus abiurasset (nam & huic abiuratio indicitur) tunc censetur relapsus: in hac debet fieri abiuratio in genere de omni hæresi & in specie de illa qua vehementer suspectus fuit *g* & tales fuere abiurationes Theodreti & Iba in Concilio Chalcedonensi *act. 8.* si vero detur abiuratio ex suspicione violenta, tunc faciendâ abiuratio, vt à vere malefico, & tanquam à deprehenso exigeretur. Debent autem violenter suspecti; quando crimen fatentur & parati sunt abiurare hæresim, & redire ad sanam mentem; ad pœnitentiam ab Ecclesiasticis iudicibus recipi: quod si nolint debent tradi brachio sæculari vt impœnitentes *h*; debent prætereâ cum abiuratione generali omnium hæresium, & diserta atque clara, errorum de quibus sunt suspecti, canere palinodiam, & contraria asserere, & iurare se nunquam ad abiuratos errores redituros, & hæc omnia scripto libello abiurationis, propria scriptione munito, confirmare: quæ cuncta ab Apostolorum temporibus recepta fuere, vt ostendit Simancas *supr. n. 8. & 10.* & hæc abiuratio hodie coram clero & populo

e. c. accus. in pr. sup. fd. o. accusa. vbi videtur errare Ancharan. vt bene notat Siman. c. 53 n. 5. & recte idem Spreng. d. q. 19. g. c. litteris s. quo circa de præsump. Simanc. & Spreng sup. h vt ex Canonib. adductis per eum Spreng. supra & ex varijs consilijs Siman. sup. n. 6. & n. 13. Leo Epif. 75. cap. si quis epif. i. q. 7. c. ad abolendâ de hæret.

fit, nec potest priuatim admitti, nisi ex magna causa l. Quid si qui tantum vrgetur suspitione vehementi seu veritabili, detrectet abiurare? videtur Simancas *sup. num. 13.* velle eum posse tantquam contumacem & impœnitentem tradi brachio sæculari, *exc. ad abolendam de hæret.* Sed (vt ait Spreng. *supra.*) dictum *cap. 9. in presenti vera*, videtur tantum loqui, non de suspectis vehementer, sed de manifeste deprehensis, contra quos constat rigidius esse procedendum. contra hunc igitur Episcopus procedet per excommunicationem, & si in ea per annum steterit, condemnabit vt hæreticum. Porro quando maleficum Ecclesia recepit ad pœnitentiam: laicus iudex potest illum apprehendere, propter damna temporalia varijs illata, & propterea condigno supplicio afficere: nec teneretur Ecclesiasticus iudex impedire, quia licet eum non possit tradere, potest relinquere puniendum. Sic Spreng. Sed de hoc plura mox *sect. de absolutione.* De abiuratione facienda ab iis qui cõfessi & falsi, qualis fuit abiuratio Doctoris Edelini, nihil peculiare occurrit. adseribam tantum historiam rei gestæ, verlam ex gallica narratione Enguerrani Montreleti *Chron. p. 4.* ait Enguerran. Anno 2453. Dominica die, quæ incidit in vigili. Natiuitatis Dominicæ, Ebroici publice in theatrum adductus, citatus voce præconis, & cõdemnatus fuit sententia iudicis ad perpetuũ carcerem Episcopi dictæ ciuitatis, Magister Guillelmus Edelin, Doctor Theologiæ, Prior S. Germani en l'Haye, prius Ordinis D. Augustini, & aliarũ Sacrarum familiarum religiosus: qui tentatione & suggestione hostis Tartarei, ei se m̃ciparat, ea lege, vt concupiscentijs eius profanis & mundanis satisfaceret, & præcipue vt frueretur Nobilis cuiusdam Equæ-

stris familiæ matronæ amplexibus, quæ ardebat: qua gratia, se obstrinxit ea seruitute inimico, vt cogeret conuenire ad certum locum, quotiescunque dicto inimico collibuisse: quo loco soliti erant conuentus suos agere: & duntaxat in scenso baculo cum scopis confestim eo transferebatur. Confessus fuit idem Magister Guillelmus ponte sua, se homagium exhibuisse inimico se offerenti presentem in specie arietis, ei; osculum sub cauda ore impressisse, & multis varijsque annis postea in damnato hoc instituto vitæ perstitisse. Interea omnib. in rebus quæ à dæmone postulasset, illum fauentem auxiliariæque habuisse: donec accusatus maleficij fuerit comprehensus, & in carcerem compactus: à quo iuridica incarcerationis tempore vis omnis hostilis euauerit. Et per prædictam condemnationis sententiam iussus est Mag. Guillelmus in lacum seu fossam recludi, pane & aqua deinceps alendus. In theatro vero Inquisitor fidei, voce alta & disertâ oratione luculenter in memoriam reo redegit, quam olim laudabiliter & vtiliter populum concionibus iuuisset, & instituisset, cum Apostolico ritu per totam prouinciam fidem & legem CHRISTI IESU promulgarct: quo miser postea decidisset, aliq. multa idonea eum ad pœnitentiam seriam inducere. Interea catamidiatus seu mitella ad infantiam depicta ornatus, populo spectandus erat propositus, accurrente multitudine magna. Sed finita concione inquisitoris, idem Guillelmus, sciens se grauissime peccasse, & sceleribus atrocissimis Deum offendisse: gemere, & flere, & alta voce veniam à Deo, Episcopo, & iustitia petere (*addit laquersuo quod in terram profraus exhibuit quendam scedulam contrinentem sua facinora commissâ contra si-*

dom,

dem in dicta heresi & secta, offerenda praedictis iudicibus abur ationem) & commendavit se suppliciter precibus assistentium. Denique fuerunt illi impacti cōpedes ferrei, & deductus in fossam: ut ibi per poenitentiam elueret nefaria & horrenda peccata quae commiserat.] haecenus Monstreletus. Quoad formulas abiurandi varias inuenias, vnam in ca. ego Berengarius de consec. dist. 2. aliam sess. 19. conent. Constantiensis, aliam apud Turrecrema. lib. 4. de Eccles. p. 2. c. 22. aliam apud Alf. a Castro l. 1. de iust. heret. punir. cap. vltim. alias apud Sprenger. d. p. 3. distinctas pro quorum suspitionis gradu q. 23. 24. 25.

SECTIO XIII.

De purgatione Canonica.

NN.
Rainer.
Godofred
vlt. verb
Purgat.
q. 15.
c. c. ex c. 6
canonica
mas. i. in
pr. de haer.
et.

via prazi
q. 14. n. 13

Inq. Pae
Falcian
cap. 4.

PURGATIO Canonica vocatur, de obiecto crimine innocentiā ostensio secundū sacros canones facta ac hanc etiam reo deferendam leui tantum suspitione liberanti voluit Sprenger. b. censens suspitione notabiles vocari a Pontifice illos, qui quavis suspitione laborant: quae etiam est opinio Archidiaconi. Quare nutat apud me dictum, saltem modus loquendi, Simancae, volentis non esse deueniendum ad hanc purgationem, nisi cum reus publica laborat infamia, & simul crimen plene probari nequit; ea tantum ratione, quia si crimen plene probetur, damnari; si infamia non laboret publica, absolui debeat. contra enim quis inferat: si infamia publica laboret torquendum (iuxta alibi dicta) si crimen plene nequit probari, tunc propter infamiam, vel suspitionem debere vel abiurare, vel se expurgare. Sed de infamia assentior Simancae; hanc sufficere ad expurgationē

A quando crimen amplius probari nequit: & accusator deficit in probatione, ut bene Clar. q. 63. n. 4. Non assentio, si omnem suspitionem excludat. Sed bene est, quod postea etiam vehementē suspitionem admittit & totū id, quādo facienda purgatio, quando non, iudicis recto arbitrio permittit, habituro personae, & circumstantiarum aliarum rationem. Expurgatorum quoque numerus ab eodem arbitrio dependet, ut & qualitas personarum, an eiusdem, an aequalis cum reo conditionis, an inferioris: Viles personae non sunt onerandae purgatione Canonica, nisi illae sponte se offerant, & dicant se posse inuenire idoneos qui expurgēt, & tum possent mediocres etiam si non plane boni, admitti. Qui, cum vilis persona non sit (nam vilis potius esset torquendus) ad arbitrium iudicis non vult se purgare, si praesens sit, statim potest, ut contumax & conuictus, puniri. Qui in purgatione deficit, pro conuicto habetur, ut bene Siman. quem vide recte prosequentem hanc materiam toto illo c. 54. cur adde Clarum supra & Menoc. l. 2. de arb. iud. cas. 274. De vulgaribus purgationibus egimus in de sortilegys iudici. art. l. 3. formulam sententiae purgationis habes apud Spreng. q. 21. vbi etiam ritus omnes & materiam bene discutit, & addit. de purgatione Canonica in Decretal. & quae dixi supr. 3.

d num. 5.
ex Decio.

Simanc.
supra n. 8.

SECTIO XIV.

De absolutione.

ABOLVTIO impendenda, quando vel reus obiecta crimina diluit, vel accusator ea non probauit: non nunquam id ab accusatione tota, non nunquam ab instantia iudicij: non nunquam sub fideiussione prout iudicij

OO

videbitur